

Friedman Türkiye’de

Elk. Müh. Mustafa S. Çınarlı
mustafa.cinarli@emo.org.tr

Elektrik Mühendisleri Odası’na üye olması zorunlu olan mühendislik fakültelerinin sayısı 109’a, kontenjanı da 10.579’a ulaşmış durumdadır. Bölümlerin %36’sında 0-10 öğretim elemanı bulunmaktadır. Mühendislik fakültelerinin laboratuvar koşulları yıllar içerisinde ilerleme gösterememiştir. Bu duruma karşın özellikle özel üniversitelerin bölüm açmaları teşvik edilmektedir. Siyasi iktidarın yazılı olmayan programında üniversite mezunlarına iş bulmak gibi bir sorumluluk bulunmadığı için üniversitelerde verilen eğitimin kalitesi bugün için herhangi bir önem taşımamaktadır.

Sorun üniversiteye hazırlık aşamasında daha da derinleşmektedir. Sektörel büyüklüğü milyar dolarlar la tanımlanan dersane konusuna 40 yıldır hiçbir çözüm geliştirilememesinin bugün geldiği noktada, Başbakan dersane sahipleri ile görüşerek, dersanelerini “özel okula” dönüştürmelerini istediğini açıklayabilmiştir. Eğitim kurumları özel sektöre devrolmaya devam ettiği sürece hükümet programı istikrarlı biçimde uygulanıyor olacaktır. Okul olabilmeyen tanımı tahrip edilerek apartman yapısındaki öğrenci istifi sistemden okula dönüşmesini beklemek Godot’u beklemekten daha çok zaman gerektirecektir.

Yüzlerce (belki de binlerce, tam sayı verilemediği için bilemiyoruz) üniversite öğrencisi parasız eğitim istediği için hala tutuklu durumda. Devlet üniversitelerinde öğretim gören öğrencilere; öğretim harcının kaldırıldığı müjdelendi. Müjdenin kapsamı şimdilik örgün öğretimde kayıtlı olan öğrencilerle sınırlandırıldı.

Gelecekte bu öğrencilerin hepsinin, aynı bölümlerde “müşteri” olarak ücretli okumalarının yolunda

bir adım atıldığı izlenimi daha ağır basmaktadır. 24 Ocak kararlarının hayata geçirilmesi tamamlanmadığı için süreç devam edecektir, bundan kuşku duymuyoruz. Eğitimin piyasalaştırılması sürdürülmek istendiği için öğrencilerin (ve ailelerinin) daha çok para harcamalarını gerektirecek her yol mubah olacaktır.

ABD’nin Louisiana eyaletini 2005 yılında vuran Katrina kasırgası öncesinde New Orleans bölgesinde 123 devlet okulu ve 9 özel mülkiyet eliyle işletilen 9 okul bulunmaktaydı. 19 ay gibi bir sürede devlet okulu sayısı 4 ve özel mülkiyet eliyle işletilen okul sayısı 31 olarak değişti(1). New Orleans’lı öğretmenlerin sahip olduğu güçlü sendika da kasırganın yıkıcı etkisinden kurtulamamıştı.

Şikago okulunun duayeni Friedman, kasırganın yıkıcı etkisini, bölgedeki eğitim sisteminin değiştirilmesi için bulunmaz bir fırsat olarak nitelenmekten geri kalmamıştı. Eğitim kurumları özel mülkiyet eliyle işletilmesi ve Ülkemizin de Şikago okulunun uygulama bölgelerinden bir tanesi olduğu unutulmamalıdır. Ülkemizde “sağlık, eğitim, güvenlik ve barınma” konularında gerçekleştirilmek istenen liberal dönüşüm tamamlanamamıştır.

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından Mühendislik Mimarlık Haftası etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen kentsel dönüşüm panellerinde plansız ve programsız olarak, devlet eliyle uygulanacak mutlak yıkım uygulamaları incelenmiştir. Savaş koşullarında uygulanabilecek “acil kamulaştırma” enerji ve kentsel dönüşüm uygulamalarının önünü açmak için kullanılabilir olmuş, savaş durumunda bile düşmanın iş-

gal edilen topraklarında hayata geçirilemeyecek uygulamalar, NŞA (24°C ve 1 atm basınç altında) ülkemizde, yurttaşlara karşı uygulanmasının meşru kılınması için gerekli düzenlemeler hayata geçirilmek istenmektedir. Yurttaşlarının, devletin kuruluş günü kutlamaları sırasında kolluk kuvvetleri ile karşı karşıya geldiği bir toplumda, konut dokunulmazlığı ve barınma hakkı gibi kavramlar yok edilmektedir.

Geçen yıl Van’da gerçekleşen depremin ardından (yine bir doğal afetin ardından) hızla afet bölgelerindeki yapıların dönüştürülmesi için yasa çıkarılmış ve denetimsiz bir yapı üretim sürecinin önü açılmak istenmiştir. Afet kanunu; afet olarak sadece depremi tanımlamakta, Samsun gibi şehirlerde dere yataklarına yapılan TOKİ konutları gibi plansız yerleşimlerin “sel baskınına” uğramasını afet olarak nitelenmemektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanı TOKİ’ye karşı 21.000 dava açıldığını beyan etmiştir. Plansız, projesiz ve denetimsiz yapılaşma sürecine karşı TMMOB’nin EMO’nın bu hukuksuzluğa karşı mücadelesi sürdürülecektir.

Geçen haftalarda hükümet politikası olarak başlatılan kentsel dönüşüm uygulamaları ana plandan yoksun, öncelikle kamu ve silahlı kuvvetlerin binalarıyla sınırlı olarak başlatılmıştır. Büyük bir gösterişle askeri lojmanların yıkılması kentsel dönüşümün başlangıcı olarak hükümet tarafından milat ilan edilmiştir. Kamusal alan planlaması yapmadan oluşturulacak kent bölgeleri gelecek nesillerin mahpusu olacaktır.

(1) *Şok Doktrini – Felaket Kapitalizminin Yükselişi (Naomi Klein)*